

“Les Misérables” Wiktor Gyugonyň 1862-nji ýylda ilkinji gezek neşir edilen we XIX asyryň iň uly romanlaryndan biri hasaplanýan taryhy romandyr. Fransuz dilinden “Biçäreler” diýlip terjime edilen bu roman, sahna, telewideniýe we film üçin köp sanly uýgunlaşmalaryň netijesinde uly meşhurlyga eýe boldy.

Hekaýa 1815-nji ýyldan başlap, 1832-nji ýylyň Iýun gozgalaňyna çenli 17 ýyl dowam edip, 17 ýyly öziçine alýar. Bu film, esasan, göreşýän öňki iş kesilen Valan Waljeanyň hekaýasyna gönükdirilen birnäçe gahrymanyň durmuşyny we täsirini açyp görkezýär. Valan Waljean geçmişinden gaçmak isleýärkä polisiýa gözegçisi Javert tarapyndan zygiderli yzarlanýar.

Valan Waljean bir çörek ogurlandygy we birnäçe gezek gaçmak barada synanyşygy üçin on dokuz ýyl azatlykdan mahrum edilenden soň şertli ýagdaýda boşadylýar. Şeýle-de bolsa, geçmişi ony yzarlamagyny dowam etdirýär. Jemgyýetçilikden ýüz öwürýär - jenaýatçylykly geçmişi sebäpli hiç kim oňa iş ýa-da jaý bermek islemeýär. Netijede, Waljean oňa mähirli seredýän we durmuşyny üýtgetmäge ylham berýän ruhany Myriel bilen tanyşýar.

Waljean şertli ýagdaýyny pozýar we täze pasport alyp özünü üstünlikli işewür şahsyýete öwürmegi başaryp, Montreuil-sur-Mer şäheriniň häkimi bolýar. Ol täze üstünlik gazanandygyna garamazdan, inspektor Javert tarapyndan zygiderli yzarlanýar. Olaryň pişik we syçan oýny romanda esasy tema bolup, kanun bilen ussatlygyň arasyndaky göreşi görkezýär.

Waljean we Javert hekaýasyna paralel, gyzy Kozeteni eklemek üçin erbet kärlerе ýüz uran garyp ýaş aýal Fantiniň hekaýasy hem eserde öz ornuny tapýar. Fantine syrkawlanda, Waljean onuň gyzyny hyzmatçy bolup işlemäge mejbur eden kemsidiji Ténardiýerden halas edýär. Waljean Kozetene öz çagasy ýaly ulaldýar.

Şeýle hem romanda şol döwrüň syýasy ýagdaýy suratlandyrylýar. Marius Pontmersi gahrymany, Kozetta aşyk bolan ýaş talyp bolup, ol şol döwrüň rewolýusiýa syýasaty bilen meşgullanýar we Iýun gozgalaňyna gatnaşýar.

Gyugo romany öz döwrüniň jemgyýetçilik we syýasy meselelerini, şol sanda garyplygy, adalatsyzlygy we jenaýatçylara çemeleşmegi tankytlamak üçin ulanýar. Uzynlygyna garamazdan (fransuz diliniň asyl nusgasy 1400 sahypadan gowrak) roman oýlanyşykly meýilleşdirilýär we XIX asyryň başynda Fransiyada aşaky gatlaklaryň ýagdaýy jikme-jik şekillendirilýär.

“Biçäreler” diňe bir jenaýat we jeza barada hekaýa bolman, eýsem söýgi, halas ediş we adam ruhunyň çydamlylygy hakda-da gürrüň berýär. Ähliumumy mowzuklar we ýatdan

çykmajak gahrymanlar ony Günbatar edebiýatynda iň dowamly we meşhur romanlaryň birine öwürdi.